

ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift — 10de jaargang - nr. 56 (2)
Redactie : Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen — maart - april 1979

DELEGATIE VAN DE UNIVERSELE ESPERANTOVERENIGING ONTVANGEN DOOR DIRECTEUR-GENERAAL VAN UNESCO

Tijdens een kort verblijf tussen twee buitenlandse reizen, heeft de heer Amadou-Mahtar M'Bow, Directeur-Generaal van Unesco, op 8 januari een delegatie van vier personen van de *Universala Esperanto-Asocio* ontvangen. De afvaardiging werd geleid door de voorzitter van de UEA, Dr. H. Tonkin. Verder waren aanwezig mevr. B. Despiney en de hr. E. Chicot, officiële vertegenwoordigers van de Esperantovereniging bij Unesco en de hr. P. Guérout, lid van de werkgroep Unesco bij de UEA.

Tijdens het gesprek dat een half uur duurde, had de delegatie de mogelijkheid de Directeur-Generaal op de hoogte te brengen van de recentste evoluties van het Esperanto en van de Universele Esperantobeweging. Zij uitten eveneens de wens dat Unesco meer sistematisch de hinderpalen tot de fundamentele persoonlijke communicatie zou onderzoeken. De Heer M'Bow was het ermee eens, dat deze fundamentele communicatie zeer belangrijk is. Het ontbreken ervan in onze moderne technologische samenleving veroorzaakt overal moeilijkheden. „In sommige traditionele samenlevingen," zo zei hij, „ werken de communicatiekanalen beter dan in technologische samenlevingen."

De afvaardiging besprak met de Heer M'Bow de resultaten van het Universeel Esperantocongres in Varna (Bulgarije) in 1978 en de voorbereidingen tot het congres van Luzern (Zwitserland) in 1979. Dat laatste zal als hoofdthema de taalaspecten van internationale organisaties behandelen.

Men zal zich herinneren dat de Directeur-Generaal van Unesco de Universele Esperantocongressen reeds kent. Hij zelf hield de openingstoespraak van het 62ste wereldcongres in Rejkjavik (IJsland) in 1977. „Maar daar", aldus M'Bow, „had ik een complex. Ik drukte me niet uit in het Esperanto. Als ik nog een van uw congressen meemaak dan zou ik in het Esperanto willen spreken".

ESPERANTO-PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift over taal- en etnische problematiek.

Redactie
Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Abonnementen: 25 fr. in België, 2,50 *f* in Nederland, 2 $ in andere landen.

Steunabonnement vanaf 50 fr. in België, 5 *f* in Nederland, 4 $ in andere landen.

Vijfjarig abonnement: 100 fr. in België, 10 *f* in Nederland, 8 $ in andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 200 fr. in België, 20 *f* in Nederland, 16 $ in andere landen.

Levenslang abonnement: 625 fr. in België, 62,50 *f* in Nederland, 50 $ in andere landen.

Levenslang steunabonnement: 1250 fr. in België, 125 *f* in Nederland, 100 $ in andere landen.

Reclame

1 blz.	1200 fr.	of 82,75 *f*
½ blz.	750 fr.	of 51,75 *f*
⅓ blz.	625 fr.	of 43,25 *f*
¼ blz.	585 fr.	of 40,50 *f*
⅛ blz.	365 fr.	of 25,25 *f*
1/16 blz.	230 fr.	of 15,75 *f*

Reclame in een volledige jaargang (6 nummers): 5 x de prijs van één advertentie.

Penningmeesters
voor België: de heer R. Balleux, Deurne, prk. 000-0449386-82;
voor Nederland: het Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag, giro 3583975.

Redacteur en verantwoordelijke uitgever: Paul Peeraerts, Drakenhoflaan 97, B-2100 Deurne.

Drukkerij
Esperanto-Centrum Antwerpen, Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Bijlagen worden slechts toegelaten indien ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten voorzien zijn van de opdruk „Bijlage bij Esperanto-Panorama nr." gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk teweeggebracht, worden in ieder geval aangerekend.

Teksten en advertenties voor *Esperanto-Panorama* moeten op het redactie-adres toekomen de eerste van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. Voor het maart-april nummer b.v. moeten de teksten toekomen uiterlijk op 1 februari.

Overname van artikels is vrij, mits een presentexemplaar wordt opgezonden.

Steunabonnementen 1979

37. M.Vergaelen, Gent (5)
38. M.Demonty, Dilbeek
39. M.Govaers, Brussel (5)
40. R.Seels, Merksem (5)
41. L.Gallis, Mortsel
42. T.Meulemans, Wilrijk (5)
43. R.van Eynde, Antwerpen (5)
44. M.Bessem, Brasschaat
45. A.Degryse, Roeselare (5)
46. E.Otto, Den Haag
47. R.de Roover, Borgerhout
48. P.Braam, Borgerhout
49. I.Dijkhoff-Lenze, Den Haag (5)
50. H.Boersma, De Hoeve
51. H.Boving, Rotselaar
52. R. Budts, Gent (5)
53. H.van Daele, Sleidinge
54. P.Taminau, Dendermonde
55. F.Meijer, Brussel (5)
56. de Weerd, Kapellen (5)
57. F.Vanhoof, Kampenhout (5)
58. J.Martens, Kalmthout (5)
59. P.Thaey, Mortsel
60. A.Donies, Londerzeel
61. I. Nissen, Kalmthout (5)
62. E. Van Landegem, Zerkegem (5)
63. R. de Bleser
64. P. Huybrechts, Kalmthout (5)
65. R. Cansse, Munkzwalm
66. Y. Velghe, Gent
67. C. Friebel, Wilrijk (5)

Levenslange abonnementen

14. M.Rodolf, Berchem
15. G.Wachters, Aarschot
16. B.Terlow, Gouderak
17. E.Burg, Den Haag
18. A.S.Bout, Den Haag
19. A.Lamers, Wilrijk
20. Frères de la Charité, Dave

Levenslange Steunabonnementen

7. P.Caubergs, Merksem
8. A.Huysmans, Herentals
9. I.Vercammen, Borsbeek
10. A.Cohuyt, Linden
11. E. Buysse, Brussel

Wij willen er nogmaals de aandacht van onze abonnees op vestigen, dat een abonnement ingaat bij de betaling en loopt tot het einde van het jaar. Het nazenden van reeds verschenen nummers is doorgaans niet mogelijk.

Belga Esperanto Fervojista Asocio

Inlichtingen : BEFA, p/a L. de Sutter, Pijnbomenweg 4, 1180 Brussel (tlf. (02) 358 15 73.

Bijeenkomsten : op 12 en 13 maart, lentebijeenkomst van de Franse en de Belgische verenigingen van spoorwegpersoneel in Charleville-Mézières (Frankrijk). Op het programma staan een gemeenschappelijk middagmaal, een uitstap naar Sedan en omgeving, een gastronomisch avondmaal en een gezellige avond.

Op 15 juni start het 31ste IFEF-congres (internationale federatie van spoorwegpersoneel)

Tolstoj en de Internationale Taal

Een vrijwel onbekend aspect van het leven van de romanschrijver Lev Tolstoj werd onlangs ontdekt door de Sovjetvertaler Boris Kolker. In een artikel in het tijdschrift Esperanto toont Kolker aan dat Tolstoj zich actief interesseerde voor de Internationale taal Esperanto. De basis van die taal werd gelegd door de Poolse oogarts Dr. Zamenhof. Van het boek waarin die basis werd vastgelegd, zond Zamenhof een exemplaar aan Tolstoj. Tolstoj reageerde hierop positief en schreef later dat hij na slechts twee uur studie al vrij goed Esperanto kon lezen.

Tolstoj steunde het gebruik van een internationale taal en noemde ze de beste oplossing van de internationale communicatieproblemen. In een brief aan esperantist V.L.Kravcov uit Voronezj analyseerde hij verscheidene alternatieven en concludeerde het volgende: „Ik vind dat die taal (Esperanto) volkomen aan de eisen van een internationale taal voldoet."

De brief van Tolstoj aan Kravcov verscheen in de Russische krant *Nedelja* en wekte een grote belangstelling. Aanhangers van de jonge Esperantobeweging verheugden er zich over zulke invloedrijke steun te ontvangen en drukten de brief in hun tijdschrift *la Esperantisto* af. Helaas brachten de pogingen van Tolstoj om de nieuwe taal te helpen onverwachte gevolgen met zich. Ten gevolge van zijn artikel verbood de Russische censor de invoering van het tijdschrift in Rusland. Omdat toen het merendeel van de abonnees in Rusland woonde, leek het onmogelijk te zijn het tijdschrift verder uit te geven.

De spijtige gevolgen van zijn daad bedroefden Tolstoj zo erg, dat hij de zaak trachtte recht te trekken door middel van een brief aan Trachov, die invloed had bij de voorzitter van het comité voor buitenlandse censuur. Het verbod werd opgeheven, maar te laat om het blad te redden. In de plaats daarvan verscheen een nieuw tijdschrift in het Esperanto in Uppsala, Zweden.

Ook daarna liet Tolstoj zijn interesse voor het Esperanto blijken. In 1909 b.v. liet hij de Esperantovertaling maken van een van zijn artikels voor een vredescongres dat in Stockholm zou worden gehouden. Fragmenten hieruit werden het volgende jaar gepubliceerd in het Esperantotijdschrift *Internacia Scienca Revuo.*

Tijdens het leven van Tolstoj en na zijn dood werden verscheidene van zijn werken in het Esperanto uitgegeven, maar zijn belangrijkste werken moeten nog worden gepubliceerd.

Staking van tolken: geen VN-vergadering

Een bijeenkomst van de algemene vergadering van de Verenigde Naties kon gisteravond in New York niet doorgaan, omdat de tolken staakten. De vertalers vrezen bestaande plannen voor een herwaardering van hun functie, die een achteruitgang in zouden houden. De enige tolken die wel verschenen waren de Russen.

Uit het jaarverslag van British Council

Uit het jaarverslag van British Council: *Er zit een verborgen verkoop element in ieder leraar Engels, in ieder Engels boek, televisieprogramma en in iedere Engelse film. Een taal is immers niet neutraal. Een beetje van haar cultuur, gewoonten of denkpatroon zal steeds overgaan op hen die de taal spreken... Als we dus toch politieke, commerciële en culturele munt slaan uit de verspreiding van het Engels, wat kunnen we dan doen om die positie te handhaven?*

UITGEPERST

De artikels in de rubriek „Uitgeperst" verschijnen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie. Publikatie ervan impliceert niet noodzakelijk dat de redactie het eens is met hun inhoud.

Geen Welsh in Europees parlement

Een socialistisch lid van het Europees parlement, de Engelsman Robert Ellis heeft gisteren, tijdens een debat over wat officieel „communautaire actie in de culturele sector" heette, voor enige opschudding gezorgd door Welsh te gaan spreken.
Ellis werd door de voorzitter, de Luxemburger Carlo Meintz, het woord ontnomen, hoewel hij ervoor had gezorgd dat alle tolken over een Engelse vertaling van zijn rede beschikten. Hij was zelfs zó ver gegaan, door via tekeningetjes bij zijn vertaling, aan te geven bij welk gedeelte hij was: Elleboog op het spreekgestoelte nieuwe alinea, hand onder de kin de volgende etc.

De Engelse afgevaardigde daagde de voorzitter uit aan te geven, waar in het reglement stond dat een afgevaardigde niet de taal mag spreken die hij wil. Meintz, die in eerste instantie had verwezen naar de regel die slechts toespraken in de zes officiële talen (Frans, Duits, Engels, Italiaans, Nederlands en Deens) worden vertaald moest tenslotte zijn toevlucht nemen tot de regel dat de voorzitter voor een ordelijk verloop van de vergadering zorgt. Hij zegde toe dat het probleem in de commissie voor het reglement zou worden besproken.

Eindhovens Dagblad 19 jan. 1979

Vaticaanse krant: één Europese taal

Om de europese eenwording te bevorderen zou er één gemeenschappelijke taal in Europa moeten komen. Dit vindt het Vaticaanse dagblad Osservatore Romano. Het voorstel werd gedaan in een redactioneel commentaar. De Europeanen zouden zelf een taal moeten kiezen, die zij gemakkelijk vinden en die al veel gebruikt wordt. Of er zou om geloot moeten worden. De krant ging niet in op het Latijn.

Trouw, 6 Dec. 1978

UNIEKE PRESTATIE VAN ESPERANTISTE

Het 15-jarige Groninger meisje Anneke Meiners heeft gistermiddag de Catherina Fonduso-prijs gekregen. Zij is voor het 'Elementa Esperanto' examen geslaagd. Dat is een unieke gebeurtenis op zo'n jeugdige leeftijd. De uitreiking vond gisteren plaats tijdens de Sinterklaasviering van het clubwerk in de Kapel in Groningen. Na enkele opdrachtspelen in Esperanto kreeg zij de gouden dukaat van de Catharina Fonduso-prijs van de Groninger Esperantoleidster mevrouw W. van Ganswijk uitgereikt. De prijs is bedoeld om jeugdigen te stimuleren Esperanto te leren.
Het Esperanto Centrum Groningen bood Annekes klasgenoten van het Willem Lodewijk Gymnasium een gratis cursus Esperanto aan.

(*Nieuwsblad van het Noorden*, 9-12-1978)

BRT
interesseert zich voor Esperanto

In ongeveer een maand tijds heeft de Belgische Radio en Televisie een vijftal radioprogramma's aan het Esperanto gewijd. Het gevolg was dat tientallen mensen om meer informatie verzochten en cursussen bestelden.

'Inter Afriko'

Zopas verscheen het nulnummer van *Inter Afriko,* een tijdschrift uitgegeven in Madagaskar, dat alle Afrikaanse Esperantosprekenden tracht te binden

ACTIVITEITEN – INLICHTINGEN

AALST

Esperantogroep Aalst

Inlichtingen : de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem. Tlf. (053) 70 53 68.
Bijeenkomsten : de laatste dinsdag van de maand in de Jeugdbibliotheek, Kattestraat 31, Aalst (2de verdieping).

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Inlichtingen : de hr. J. Tensen, Churchilllaan 100, 1078 EL Amsterdam. Tlf. (020) 79 54 06.
Bijeenkomsten : elke donderdag om 20.15 u., Haarlemmerstation.

ANTWERPEN

Kon. Esperantogroep „La Verda Stelo", v.z.w.

Inlichtingen : Esperanto-Centrum, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen. Tlf. (031) 16 05 05 of (031) 4030 92 (secretaris).
Bijeenkomsten : elke vrijdag om 20.15 u. in zaal Billard Palace, Koningin Astridplein 40 (2de verdieping), tenzij anders aangeduid.

2/3 (vrijdag) – "Gezellig bijeen", spreekbeurt met dia's door de hr. P. de Schepper.
5/3 (maandag) – Bijeenkomst bij de hr. I. Durwael.
9/3 (vrijdag) – WINTERCYCLUS: Mevr. A.C.E. Childs-Mee uit Rotterdam (Nederland) spreekt over "Cseh-metoda Esperanto-instruado".
14/3 (woensdag) – Bijeenkomst bij Mevr. Leuntjes.
16/3 (vrijdag) – "Ken uw taal" (kwis) door de hr. P. Peeraerts.
19/3 (maandag) – Bestuursvergadering bij Mevr. H. Jacques om 19.30 u. (Molenstraat 29, Antwerpen).
23/3 (vrijdag) – De hr. Saels spreekt over Japan.
30/3 (vrijdag) – "De lente", spreekbeurt met dia's door de hr. R. de Roover.
2/4 (maandag) – Bijeenkomst bij de hr. I. Durwael.
6/4 (vrijdag) – Gezamenlijk bezoek aan Poppenschouwburg Van Campen.
11/4 (woensdag) – Bijeenkomst bij Mevr. Leuntjes.
13/4 (vrijdag) – Goede Vrijdag; geen bijeenkomst.
18/4 (woensdag) – Deelname aan de 'Europese Mars' van Antwerpen; langs Mechelen naar Brussel.
20/4 (vrijdag) – Culinaire avond. Leden demonstreren het maken van koude gerechten.
27/4 (vrijdag) – Avond verzorgd door het 1ste jaar Esperanto, onder leiding van de hr. Jo Haazen.
4/5 (vrijdag) – Filmavond en gedachtenwisseling over: "Zwitserland, het buitenbeentje van Europa?"
12/8 (zondag) – Esperanto-weekend in Menil-Favay. Bijeenkomst ter plaatse om 10 uur. Inlichtingen bij De Schepper, Doornstraat 22, 2610 Wilrijk.

Lidmaatschap : 350 fr. (voor jongeren 175 fr.), inclusief abonnement op *Esperanto* e op *Esperanto-Panorama,* en voor jongeren op *Koncize* en op *Jongeren Esperanto-Nieuws.* Prk. nr. 000-0072654-01 t.n.v. „La Verda Stelo", Antw.

ARNHEM

LEEN-sekcio

Inlichtingen : de hr. W. Bruijnesteijn, Julianalaan 94, 6824 KJ Arnhem.
Tlf. (085) 61 53 86. De bijeenkomsten hebben plaats op twee adressen.
Vraag dus eerst inlichtingen.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep

Inlichtingen : Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.
Bijeenkomsten : elke woensdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging „Paco kaj Justeco"

Inlichtingen : St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten : elke donderdag om 20 u.

Bruĝa Grupo Esperantista, reĝa societo

Inlichtingen : Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten : elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep

Inlichtingen : de Gerlachestraat 52, 1040 Brussel. Tlf. (02) 649 92 75.
Bijeenkomsten : elke dinsdag om 19.30 u. in de Gretrystraat 26, 1000 Brussel.
elke zaterdag om 10.00 u. in de Alfons XIII-laan 68, 1180 Brussel.
Cursussen : elke dag.

DEN HAAG

LEEN-sekcio

Inlichtingen : Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag.
Tlf. (070) 24 39 23.

FLE/TANEF

Inlichtingen : Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag.
Tlf. (070) 66 65 47.
Bijeenkomsten : de 2de maandag van de maand om 20 u. in zaal „Nigrotje",
Maarseveensestraat 2.

La Haga Cikonio (afd. Den Haag van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen : Hans Muller, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag. Tlf. (070) 55 66 77.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen : de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven. Tlf. (040) 11 41 62.
Bijeenkomsten : de 2de donderdag van de maand om 20 u. in de Triangelzaal A van het
POC in Eindhoven.

GENT

Genta Klubo

Inlichtingen : Belgradostraat 43, 9000 Gent. Tlf. (091) 23 56 40.
Bijeenkomsten : de 1ste woensdag van de maand om 20 u.

Genta Esperanto-grupo „La Progreso"

Inlichtingen : Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge.
Bijeenkomsten : de 2de en 4de vrijdag in „Vooruit", St.-Pietersnieuwstraat.

GRONINGEN

LEEN-sekcio

Inlichtingen: Esperanto Centrum Groningen, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, Tlf. (050) 25 98 46.

Bijeenkomsten: op 7 en 21 maart, 4 en 18 april, 2 mei, om 20 u. in het gebouw „Filadelfia", Dirk Huizingastraat 17, Groningen.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen : Radijsstraat 43a, 9741 BK Groningen. Tlf. (050) 71 14 12.

Bijeenkomsten : de 3de vrijdag van de maand in de „Wigwam", Hora Siccamasingel 202.

HAARLEM

LEEN-sekcio

Inlichtingen : G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede. Tlf. (023) 28 46 02.

Bijeenkomsten : de 2de donderdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Wilhelminastraat 22, Haarlem.

HILVERSUM

LEEN-sekcio „Dreves Uitterdijk"

Inlichtingen : Mej. A.J.Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum. Tlf. (035) 43 32 00.

FLE-sekcio

Inlichtingen : Mevr. M. Dee-Tervooren, Jacob Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum. Tlf. (035) 12 717.

KALMTHOUT

La Erikejo

Inlichtingen : Rozendreef 33, 2180 Kalmthout. Tlf. (031) 66 99 88.

Bijeenkomsten : Voor conversatieavonden de 1ste donderdag van de maand op het bovenstaande adres, van 20 tot 22 u.; voor gewone bijeenkomsten de laatste donderdag van de maand in het parochiecentrum van Heide-Kalmthout. 20 u.

29/3 (donderdag) – Algemene jaarvergadering, met verkiezing van het nieuw bestuur (afzonderlijk bericht wordt toegestuurd). Tevens film over "Het kongresland Zwitserland" (in Esperanto-versie).

26/4 (donderdag) – De hr. en Mevr. Kehlet spreken over de Esperanto-kolonie 'Bona Espero' (Brazilië), met lichtbeelden.

KORTRIJK

La Konkordo

Inlichtingen : Oudenaardesteenweg 158, 8500 Kortrijk. Tlf. (056) 22 16 54.

Bijeenkomsten : donderdags om 19.30 u., Passionistenlaan, jeugdherberg.

LEEUWARDEN

LEEN-sekcio

Inlichtingen : de hr. Y. Weidema, Goutamerdijk 18, 9084 Goutum.

Bijeenkomsten : om de 14 dagen om 19.45 u. in Gebouw Doopsgezinden, Ruiterkwartier 173.

LEUVEN

Lovena Esperanto-Asocio

Inlichtingen : Vaartstraat 16, 3000 Leuven. Tlf. (016) 23 63 27.
Bijeenkomsten : de 2de en 4de donderdag van de maand op het genoemde adres, 20 u.

LIMBURG

Limburgs Esperanto-Centrum
Inlichtingen : Arnold Sauwenlaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep
Inlichtingen : Lange Zandstraat 38, 2580 St.-Katelijne-Waver. Tlf. (015) 31 17 90.
Bijeenkomsten : De 1ste en 3de woensdag van de maand in de zaal van de Vlaamse Toeristenbond, O.L.Vrouwstraat 34, Mechelen.
Cursussen : voor beginnelingen om 19 u., voor gevorderden om 20.30 u.

NIJMEGEN

Esperanto-Klubo Zamenhof
Inlichtingen : Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen. Tlf. (080) 55 15 05.
Bijeenkomsten : De 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Lindanusstraat 16.

ROTTERDAM

Esperanto-grupo Merkurio
Inlichtingen : de hr. R. Moerbeek, tlf. (010) 36 15 39.
Bijeenkomsten : de 1ste en de 3de woensdag van de maand om 20 u. aan de Provenierssingel 48, Rotterdam.

La Espero
Inlichtingen : de hr. L. van Duijn, Telderseweg 205, 3952 TG Rotterdam. Tlf. (010) 18 87 08.

FLE, afdeling 2
Inlichtingen : Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111A, 3082 LG Rotterdam. Tlf. (010) 29 46 84.
Bijeenkomsten : De drie eerste donderdagen van de maand aan de Strijensestraat 65A.

SAT-rondo
Inlichtingen : Mevr. N.Bout-van Veen, Tweede Pijnackerstraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam. Tlf. (010) 66 30 73.

TILBURG

Inlichtingen : de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg. Tlf. (013) 68 04 73.

UTRECHT

Samenwerkingscomité
Inlichtingen : de hr. J. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht. Tlf. (030) 61 69 67.

ZAANSTREEK

Esperanto-Centrum
Inlichtingen : Postbus 433, 1500 EK Zaandam. Tlf. (075) 16 69 31.

Verjaardag
wekt onverwachte belangstelling

Een herdenking tijdens de voorbije maand wekte een onverwachte publieke belangstelling in Groot-Brittannië: 100 jaar gingen voorbij aan de dag dat Ludoviko Zamenhof, de schepper van de internationale taal Esperanto, zijn eerste poging in die richting aan een groep schoolkameraden voorstelde, ter gelegenheid van zijn 19de verjaardag in december 1878. In feite moest hij zijn ontwerp nog aanzienlijk bewerken vooraleer dit een uitgebreider lezerspubliek bereikte door de uitgave van het eerste definitieve Esperanto-leerboek in 1887. (Deze datum beschouwt men daarom als de officiële start van de taal).

De Britse Esperanto-Vereniging was verrast door de reactie die haar aankondiging over die herdenking uitlokte. Nationale en plaatselijke kranten, radio en TV, brachten verslag uit en er ontspon zich een levendige publieke discussie. Blijkbaar wordt de herdenking in verband gebracht met de steeds vaker opduikende ontdekking bij de Britten (misschien als gevolg van hun lidmaatschap van de Europese Gemeenschap), dat uiteindelijk niet gans de wereld Engels spreekt of bereid is dit te doen...

De reactie van de Britse massamedia was nogal gemengd. Typerend was een artikel in de belangrijke zondagskrant *The Observer,* onder de titel "100 jaar eervolle mislukking" (A hundred years of honorable failure). Het artikel prees de menslievende doelstellingen van het Esperanto, maar merkte daarbij op dat ze in deze 100 eerste jaren haar doel om wereldhulptaal te worden, niet had bereikt.

Tot op welke hoogte kan men beweren dat het Esperanto tot hier toe zijn doelstellingen wél verwezenlijkte?
Sprekers van de internationale taal verzekeren dat deze, louter als taal, een volledig succes is geworden. De idee van Zamenhof was immers een taal te creëren, die men in de kortst mogelijke tijd zou kunnen leren en die toch een volwaardig uitdrukkingsmiddel zou zijn. Daarom verbande hij alle onregelmatigheden en stelde een zo internationaal mogelijke woordenschat samen. De talrijke letterkundige werken, zo originele als vertaalde, die sindsdien verschenen, staven zonder meer haar volwaardigheid; de praktijk van elke dag bewijst dat ze veel sneller (en beter) onder de knie is te krijgen dan eender welke andere taal.

Sinds de uitgave van het eerste leerboek evolueerde het Esperanto trouwens voortdurend, hetgeen aantoont dat de taal 'leeft' en niet slechts een studeerkamer-ontwerp is gebleven. Het gebruik in familiale kring — er bestaan verrassend veel gemengde gezinnen waar het Esperanto als eerste taal gebruikt wordt — droeg hier niet weinig toe bij. Net zoals bij het merendeel van de nationale talen in de 20ste

(zie vervolg op blz. 6)

(vervolg van blz. 5)

eeuw, bestonden de belangrijkste veranderingen in het toevoegen van nieuwe woorden en het wegvallen van verouderde. Het spraakkundig fundament van de taal is daarentegen volstrekt stabiel gebleven vanaf het prille begin.

Men kan nochtans niet ontkennen dat de Esperanto-*beweging* er tot nog toe niet in geslaagd is haar neutrale taal op officieel niveau door te drukken. Er komt wel steun en waardering vanwege belangrijke internationale organisaties, maar die steun is eerder van morele dan wel van praktische of materiële aard, en laat nauwelijks sporen na , in vergelijking tot de uitgebreide steun die sommige regeringen verlenen tot verspreiding van hun eigen taal en cultuur (lees: economische invloed). Zo bijv. aanvaardde de Unesco in 1954 de overkoepelende vereniging U.E.A. als vereniging met konsultatieve relaties (hetzelfde peil als bv. het Internationale Rode Kruis). Vele radiostations zenden nu ook geregeld uit in het Esperanto, maar dat kan natuurlijk niet vergeleken worden met de talloze wereld-uitzendingen die bijdragen tot het verspreiden van de talen der grote mogendheden.

De belangrijkste organisatie die ijvert voor de bekendmaking van het Esperanto is de Universele Esperanto Vereniging (Universala Esperanto-Asocio). Niettegenstaande deze vereniging het aktief gebruik van de taal intens tracht te bevorderen, beschikt ze over onvoldoende financiële middelen en werkkrachten om dit op grote schaal te presteren. Ze ontvangt geen substantiële steun van gelijk welk fonds of organisme ook en wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de bijdragen van haar 7 000 individueel aangesloten leden en de belangrijk mindere bijdragen van nog 27 000 geassocieerde leden via hun nationale verenigingen. De officiële beweging moet zich daardoor hoofdzakelijk beperken tot het voldoen van de behoeften van haar leden en de ontelbare niet-aangesloten esperantisten over de wereld, door publikaties en door het organiseren van een jaarlijks groots opgevat Wereldcongres in een of andere grote stad. Waarschijnlijk kan slechts grootscheepse hulp van concrete aard op goevernementeel of intergoevernementeel vlak aan de Internationale Taal het beoogde succes verzekeren. Vooralsnog groeit de beweging slechts langzaam, maar wel gestadig.

Vitaminen voor het Hart

De Esperantodienst van 'Vitaminen voor het Hart' van de bekende Bond zonder Naam kent een stijgend succes. Dagelijks luisteren tientallen esperantisten uit binnen- en buitenland naar het bandje met de steeds afwisselende hartverwarmende teksten. Doet u ook eens de proef? Bel het nummer (031) 35 12 67, behalve tussen 18 en 20 uur – voor Nederland is dat 00 32 31 35 12 67.

Bibliografio de sciencaj artikoloj

Por prilaborata bibliografio de sciencaj artikoloj en Esperanto ĉiuspecajn revuojn, periodaĵojn kaj kolektivajn verkojn kun sciencaj artikoloj en Esperanto serĉas: Edward Wojtakowski
P.O. Kesto 312
PL 50-950 Wrocław 2

Pollando

ETNISCH DOSSIER

FRANS VLAANDEREN

De Franse Nederlanden vormen in de strijd tegen Frankrijk steeds het frontgebied. De verschillende steden en gewesten zijn nu eens door Frankrijk geannexeerd, dan weer door de vorsten die over de Nederlanden heersten, heroverd. Frankrijk drong in de Nederlanden door sinds de 16de eeuw en het belangrijkste stuk van Frans-Vlaanderen ging voor ons verloren onder Lodewijk XIV tussen 1659 en 1678. Toen Karel VI van Oostenrijk door de Overeenkomst van Utrecht in 1713 onze vorst werd, keerden Ieper en Veurne, ons ook in 1678 door Frankrijk ontnomen, tot de Vlaamse gemeenschap terug maar het verlies van de Zuidvlaamse steden werd definitief bezegeld.

De volkstaal is in het grote gebied dat we onder Nederland in Frankrijk verstaan, niet bestand gebleken tegen het zich opdringende Frans, dat aanvankelijk door de latiniserende Kerk werd gesteund en na de aanhechting door het Franse centraliserende staatsgezag werd opgelegd. Na veel taalverschillen, die zich al in de middeleeuwen in dit oude kernland van onze cultuur afgespeeld blijken te hebben, en na de vele onderdrukkingsmaatregelen, bleef de Vlaamse taal toch nog lange tijd levenskrachtig. We kunnen dit danken aan de bewuste trouw van een elite en aan de passieve weerstand van de volksmassa zelf. Door een natuurlijke inertie, in de hand gewerkt door het agrarisch karakter van de Westhoek en het ontbreken van een algemeen en verplicht onderwijs, is een groot gedeelte van de Franse Nederlanden eeuwen lang aan zijn taal en traditie gehecht gebleven. Honderd jaar na de annexatie kende 90 % van de bevolking van de Westhoek geen andere taal dan het Vlaams en ook thans nog kan het aantal Nederlandssprekenden in het arrondissement Duinkerke-Hazebroek op 40 à 60 % worden geschat. De centraliserende Franse staat heeft steeds — zoals ook nog andere staten trouwens — naar taaleenheid gestreefd. Lodewijk XIV maakte al in 1663 het Frans tot verplichte taal voor het gerecht in Duinkerke en Broekbrug, een maatregel die in 1684 tot de andere bezette steden van Vlaanderen (o.m. Kortrijk, Oudenaarde, Ieper en Veurne) werd uitgebreid. Hij beval ook de Franse bisschoppen alleen Franse priesters aan te stellen voor het godsdienstonderricht.

(SARUG)